

Vårt Luleå

●●● En tidning från Luleå kommun. Nr 1 • 2015

Allt fler Luleåbor – möt 75 000-familjen

Utmaningar för skolan

Sidorna 6-7

Luleå ♥ Austin

Sidorna 10-11

Åter en rekordvinter. Den här gången var det snö som föll och föll i månadsskiftet januari-februari och ställde kommunens snösväng på hårt prov. Sammanlagt handlar det om kanske 4 000 arbetsdagar sen i november. Merparten av den snö som plogas bort i staden hamnar här, på den stora snötippen i Porsön. Cirka 350 000 kubikmeter snö, eller 15 000 lastbilslas, har hittills fraktats hit. Även om det blir rekordvärme i sommar kommer lite av snön att finnas kvar i höst.
Foto: Susanne Lindholm.

Innehåll

6

Skolan i Luleå

Sid 6-8. Skolan är i ständig förändring. Luleå har en bra skola men står inför flera utmaningar. En är att ersätta alla lärare som går i pension. Skolchef Karina Pettersson-Hedman vill se över skolstrukturen. Vi har också intervjuat en av de nya förstelärarna.

10

Austin, Texas

Sid 10-11. Luleå har inlett ett spännande samarbete med Austin i USA. Målet är att utveckla den kreativa näringen och öppna dörrar för företag.

12

Nya Luleåbor

Sid 12-13. Vid årsskiftet hade Luleå nästan 76 000 invånare. Vi har träffat "75 000-familjen" i Gammelstad.

Läs också...

- 4 Porträttet: Pär Johansson
- 5 Notiser
  - Spaning om att hälsa
- 9 Trygg skolklass
  - Namntävling
- 10 Vi talar finska
- 11 Romsk konferens
- 13 Östra länken
- 14 Bättre luft i centrum
  - Utsläppen ska minska
  - Sociala investeringar
- 16 Kultur för unga
  - En av 90 sjuksköterskor
- 17 Fler asylplatser
- 18 Biblioteket tipsar
  - Bokslut
  - Vuxenutbildningen
- 19 Seminariet
- 20 Luleå vinner

”Glimten
i ögat är
aldrig fel”

Pär Johansson, serviceman på Luleå Energi Arena

April är en intensiv slutspelsmånad för alla sportälskare. Förra året tog Northland Basket SM-guld och Luleå kokade av guldfeber. Kanske är det dags i år igen för något av de två elitlagen i basket.

Den som tränar eller besöker Luleå Energi Arena (LEA) har nog stött på dem, killarna i klarblå huvtröjor som ser till att allt flyter på i huset, servicemännen på arenan. En av de som finns med i bakgrunden och ser till att hallen är förberedd för slutspel är Pär Johansson.

”Det här är en av Sveriges bästa servicemän, skriv det!” Kommentaren fälls av LF Baskets marknadsansvarige som råkar passera oss.

– Vi är ju flera som jobbar här och alla gör ett bra jobb, säger Pär lite generat.

Flexibel och lugn

Som serviceman på LEA har han ofta många bollar i luften. Medan elitlagen gör upp i A-hallen pågår andra aktiviteter i många av arenans övriga tio hallar.

Pär håller med om att det är en fördel att vara idrottsintresserad när man jobbar i en

sporthall. Det är ett varierande yrke där han träffar många människor och ofta ställs inför problem som ska lösas snabbt. Det gäller att vara flexibel och behålla lugnet i stressiga situationer och se till att alla trivs.

– Ibland får man vara lite av en pedagog. Det gäller att ta folk på rätt sätt, glimten i ögat är aldrig fel.

Luleå Energi Arena är Northland Baskets och LF Baskets hemmaarena. Men det är också arenan för en mängd andra sporter och lag. Arenan nyinvigdes i augusti 2013 efter en omfattande om- och nybyggnad.

Det syns att Pär trivs på sitt arbete när han visar runt. Han kan varje skrymsle utan och innan och det är en imponerande anläggning. Det är modernt och funktionellt och mycket styrs med teknik. Den största skillnaden efter ombyggnaden märks i A-hallen. Här är det plats för upp till 3 000 besökare och en restaurang där man kan äta och se matchen samtidigt.

För servicemännen på Luleå Energi Arena startar förberedelserna inför en slutspelsmatch redan kvällen innan. Teleskopläktarna körs ut, stolar fälls upp och sekretari-

atet görs i ordning. Inför varje match rullas också basketmålen in på plan, två golvstående bjässar på vardera 1,7 ton. Det är viktigt att allt är noga förberett och på plats, för när domaren väl sätter igång matchen måste allting fungera.

– Till och med basketplankorna i målen är putsade. Det blir snyggt och dessutom är vi övertygade om att det ger lagen tur, säger Pär och ler.

Håller ett vakande öga

För servicemännen är det som mest att göra innan och efter matchen. Under själva matchen ska allt flyta på utan incidenter. Då är det spelarna, domarna och publiken som har huvudrollerna.

I ett kontrollrum högst uppe i arenan sitter Pär eller någon av hans kollegor och spanar ut över hallen. Därifrån håller de koll på säkerheten via larmtablåer på väggen. Skulle något hända så är de snabbt på plats.

– Vi är ett bra team, säger Pär. Ingen dag är den andra lik och så länge vi inte syns gör vi ett bra jobb.

Monika Aunes

Minus 30 grader i april

Lördagen 18 april är det åter dags för popfesten Minus 30 grader i Kulturens hus. Festivalen utlovar hyllade kärlekslåtar i r'n'b-format så väl som elektroniskt pop av bland andra Lorentz, Kite, Marlene, The Hanged Man, Tomas Stenström och Miriam Bryant. Ytterligare artister är på gång. Musikfesten riktar sig framför allt till de yngre. Åldersgränsen är 13 år.

Lampor släcks 28 mars

Lördag 28 mars släcks lampor över hela jorden. Då infaller Earth Hour, hos oss är det mellan kl 20.30 och 21.30 som gäller.

Luleå kommun deltar i arrangemanget tillsammans med tusentals andra städer i världen. Många företag och skolor är också anmälda.

Earth Hour har startats av Världsnaturfonden och kallas för världens största klimatmanifestation. I år har kampanjen fokus på städerna som står för 70 procent av de globala koldioxidutsläppen

253

Det är antalet byar i Luleå kommun enligt Lantmäteriets kartor. (I förra numret av Vårt Luleå skrev vi att det finns runt 100 byar.)

Några av byarna har dock bara 1-2 bofasta.

Killingskär, Kilholmen, Bläsaviken, Lossen, Skogen, Ornäs, Långsund, Staffan, Marka, Kammen, Enboms, Lag, Rosendalstorp, Brändlandet, Vackerbacken och Långänget är några av alla mindre kända bynamn.

En ny karttjänst lanseras

I slutet av mars lanseras Kommunkartan på www.lulea.se. Kartan är en ny ingång där man enkelt kan hitta information om var olika typer av service finns i kommunen.

I Kommunkartan kan du bland annat hitta var alla skolor finns, parkeringar, bad, skoterleder eller vandringsleder. Det är enkelt att hitta det du är intresserad av på kartan och du kan sen välja om du vill läsa mer på den ordinarie webbplatsen.

Tjänsten är anpassad för mobilen vilket gör att du kan se vad som finns i din närhet via gps.

– Luleå kommun har ett stort utbud av tjänster och service med någon form av geografisk koppling. Att visa det på en karta passar utmärkt eftersom det ger en överblick och gör informationen lättillgänglig, säger Jimmy Rova, GIS-samordnare och en av initiativtagarna till karttjänsten.

Färre anmälda brott

Brottsligheten har minskat rejält i Luleå kommun de senaste tio åren. I fjol anmäldes 97 brott per 1 000 invånare. Det kan jämföras med 131 anmälda brott 2005.

Nästan alla brottskategorier har minskat. Stöld-, rån- och häleribrott har till exempel minskat med 42 procent och våldsbrott med 25 procent under tioårsperioden.

Däremot har narkotikabrotten mer än fördubblats vilket är en följd av polisens prioriteringar.

spaning

Det börjar med ett hej

Jag cyklar till jobbet en trist vintermorgon och tänker på just ingenting. I en korsning på Skurholmen ser jag några barn som mörka silhuetter. Plötsligt hör jag en glad flickröst i skocken ropa "Hej Kjell-Arne!"

Det där glädde mig hela den dagen, kanske för att hälsningen kom så överraskande i vintermörkret. Fortfarande när jag passerar korsningen Teknikergatan-Ringgatan kan bilden av barnen dyka upp, trots att det nu är rätt många år sen.

Det finns saker vi alla kan göra – oavsett parti-färg och ålder – för att göra samhället lite bättre. En sådan sak är att heja på varandra, inte minst på barn och ungdomar i vår närhet. Att säga hej är ju att säga att jag ser dig. Du betyder något för mig. Själv är jag inte världsbäst på att se mina

medmänniskor, men jag jobbar på det och tycker att jag har utvecklats med åren.

I en tidskrift för goda nyheter läser jag om två gräsrotsrörelser som oberoende av varandra uppstått i Uppsala och Västerås. Båda har målet att sprida en bry-sig-om-mentalitet.

– Alla kan vara med, säger initiativtagaren till Vänliga Västerås. Prova att glädja en annan människa och du kommer märka hur glad du blir själv.

Som tur är finns det liknande initiativ och engagemang i Luleå. På sidan 9 uppmärksammar vi Årets trygghets- och folkhälsostipendiater. De nöjer sig förstås inte med att bara säga "hej", men det är nog där det börjar.

Kjell-Arne Johansson

Kjell-Arne Johansson är kommunikatör på Luleå kommuns kommunikationskontor.

Behöriga lärare en utmaning

Luleå har en bra skola som i många mätningar får ett högt betyg. Fler elever klarar av behörighet till gymnasiet i Luleå än snittet i riket. Här finns också en av landets bästa kulturskolor som dessutom är kostnadsfri. Men skolan står inför stora utmaningar, inte minst när var tredje lärare går i pension de närmaste åren.

– Det är roligt att vara skolchef i Luleå kommun, tycker skolchef Karina Pettersson-Hedman. Det är angenämt att konstatera att skolan i Luleå ligger bra till i jämförelse med riket i övrigt.

Skolinspektionen har under våren och hösten 2014 granskat samtliga skolor och konstaterar att kunskapsresultat stiger i Luleå, både i jämförelse med tidigare år och jämfört med riket i övrigt. Luleå kommun har också en hög andel högskoleutbildade pedagoger.

– Det senare är naturligtvis av stor betydelse för den utbildningskvalitet vi erbjuder, säger Karina Pettersson-Hedman. Jag är stolt över våra duktiga och ambitiösa lärare och pedagoger, som varje dag gör ett fantastiskt jobb ute i våra förskolor och skolor.

Många lärare går i pension

Skolan i Luleå, precis som skolor i övriga landet, står inför stora utmaningar. För ett par år sedan infördes en legitimationsreform i syfte att öka kvaliteten i skolan. Legitimerade lärare ska bidra till att kvalitetssäkra och utveckla skolans verksamhet, samtidigt som professionen stärks och yrkets status ökar.

– Ett problem i närtid är att många av våra lärare närmar sig pensionen. Inom tio år går en tredjedel av våra lärare i pension. Att lyckas rekrytera tillräckligt många nya behöriga lärare är en stor utmaning för oss och hela Skolsverige, menar skolchefen.

Skolverket har gjort en bedömning att 2025 kommer det att saknas 65 000 lärare i Sverige.

– Vi har förberett oss genom att ha fokus på framförhållning, bedriva ett strategiskt rekryteringsarbete och inte minst satsa på

att bli en attraktiv arbetsgivare. Bristen på behöriga lärare kommer att kvarstå ett bra tag framöver. Inte minst små kommuner bedöms få svårt att hitta behöriga lärare.

Luleås invånarantal ökar med 500-600 personer varje år. Kommunen brottas med växtvärk, något som påverkar även skolans verksamheter. De gamla skolorna finns inte alltid där de nya bostadsområdena växer upp, men barnfamiljer som flyttar in förväntar sig såväl förskola som skola.

Luleå ska ha den bästa skolan

Små skolenheter kostar mycket pengar. Därför vill Karina Pettersson-Hedman se över skolstrukturen.

– Vi ska ha en skola som ligger i toppklass i landet. Men det kräver att vi ständigt utvecklar vårt sätt att arbeta och att vi använder våra pengar på bästa sätt. Om vi kan samla eleverna till färre skolenheter kommer våra lokalkostnader att minska och möjligheterna att få behöriga lärare att öka.

– Jag tycker att gymnasiebyn, med ett samlat campus, är ett bra exempel på hur resurserna kan användas effektivt. Genom att samla elever och lärare på samma ställe har vi kunnat använda lärarresurser och lokaler maximalt. Gymnasieeleverna gillar dessutom närheten till varandra.

– Skolan i Luleå ska erbjuda eleverna de bästa förutsättningarna att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Men vi ska också vara en attraktiv arbetsplats för vår personal med bra anställningsvillkor, avslutar skolchefen.

Inger Hällström

”Skolan i Luleå ska erbjuda eleverna de bästa förutsättningarna.”

Skolchef Karina Pettersson-Hedman ser flera stora utmaningar för skolan i Luleå. En är att rekrytera nya lärare efter alla som går i pension. Foto: Susanne Lindholm.

Krav på legitimation för lärare och förskollärare

En lärarlegitimation har införts för lärare och förskollärare. Målet är att öka kvaliteten i skolan och höja statusen på läraryrket.

Från och med 1 juli 2015 gäller kravet på legitimation fullt ut. Reformen innebär att förskollärare och lärare måste vara legitimerade och behöriga för att tillsvidareanställas och ansvara för undervisningen.

För att självständigt fatta beslut om betyg krävs en legitimation. Om läraren inte är legitimerad ska betyg sättas tillsammans med en legitimerad lärare.

– I Luleå kommuns skolor har vi en hög andel behöriga lärare, säger personalkonsult Maria Åström. Men vid rekrytering ser vi att lärarbristen börjar bli märkbar inom många områden, främst i grundskolans senare år och gymnasiet. Vi hoppas att intresset för förskolläraryrket och lärarutbildningen kommer att öka nu när man tydligt kan se att det är framtidsyrket.

– Många lärare har ansökt om legitimation men väntar fortfarande på grund av långa kötider hos Skolverket.

Lärare sägs inte upp

Skolan måste inte säga upp lärare som väntar på legitimation när kraven skärps den 1 juli 2015. Huvudmannen kan fatta beslut om att de, i väntan på sin legitimation, får fortsätta undervisa.

Kravet på lärarlegitimation omfattar nästan alla lärargrupper. Men det finns vissa undantag, bland andra lärare i modersmål och lärare i yrkesämnen. Fritidspedagoger omfattas inte heller.

Förstelärare ska ge bättre unde

Förstelärare är en ny titel i skolvärlden. I Luleå kommun finns i dagsläget drygt 80 sådana tjänster.

– Jag hoppas att tjänsterna permanentas, säger Monica Schack, förstelärare inom grundsärskolan.

2013 genomförde dåvarande regering karriärtjänster för yrkesskickliga lärare inom hela grund- och gymnasieskolan. Syftet med tjänsterna är att göra läraryrket mer attraktivt och höja resultaten i skolan. Statsbidrag utgår till de kommuner som inrättar förstelärartjänster.

Luleå kommun har fram till årsskiftet 2014-2015 tillsatt drygt 80 förstelärartjänster och fler är på gång. I dagsläget är det ett treårigt förordnande.

– Det finns nu förstelärare inom de flesta ämnesområden i både grundskolan och gymnasieskolan, säger personalkonsult Maria Åström på barn- och utbildningsförvaltningen.

– Vid tillsättandet av tjänsterna har vi lagt särskild tyngdpunkt på ämnen där vi har svårt att rekrytera legitimerade och behöriga lärare, till exempel matematik.

En del av tjänsten

En av de nya förstelärarna är Monica Schack.

– Jag har precis börjat min anställning som förstelärare och känner mig förväntansfull inför uppdraget. I grunden är jag lärare i matematik och NO-ämnen och utbildad specialpedagog. Jag är anställd i grundsärskolan och undervisar i alla ämnen utom slöjd, bild, idrott, musik och hem- och konsumentkunskap.

Monica Schack förklarar att hon kände att hon ville ha en ny utmaning där hon kunde utveckla sin verksamhet och sig själv. Hon blev också rekommenderad av sin rektor.

– Försteläraruppdraget utgör tjugo procent av min ordinarie lärartjänst. Den tiden ska jag använda till att handleda och coacha kollegor, bland annat som IT-stöd, men också kompetensutveckla mig själv. Omvärlds-

Monica Schack är en av de nya förstelärarna. – Jag känner mig förväntansfull inför uppdraget, säger hon. Foto: Susanne Lindholm.

bevakning och att hålla mig à jour med aktuell forskning blir också viktigt.

– I första hand ser jag inte förstelärare som ett karriärsteg, men reformen har absolut betydelse. På sikt tror jag också på en generell höjning av lärarlönerna.

– Jag hoppas att förstelärartjänsterna permanentas, i dag är de tidsbestämda förordnanden. Vi förstelärare inom grundsärskolan kommer att samarbeta i ett nätverk.

Inger Hällström

Undervisning

Vem kan bli förstelärare?

- Lärare från förskoleklass till gymnasieskolan omfattas.
- För att kunna utses till förstelärare ska en lärare vara legitimerad och ha arbetat minst fyra år med undervisning inom skolväsendet.
- Arbetet ska vara väl vitsordat och dokumenterat.
- Läraren ska ha visat särskilt god förmåga att förbättra elevernas studieresultat och ett starkt intresse för att utveckla undervisningen. Läraren ska bedömas vara särskilt kvalificerad för undervisning.
- Läraren ska undervisa eller arbeta med uppgifter som hör till undervisningen minst 50 % av sin arbetstid.
- De lärare som utses till förstelärare får en löneökning om minst 5 000 kronor. Om läraren är nyanställd ska lönen sättas till minst 5 000 kronor mer än medianlönen för lärare i samma kategori.

Klass 6A på Porsöskolan med sin mentor Christer Jonsson.

Trygg klass på Porsön fick pris

Här är en extra trygg skolklass: klass 6A på Porsöskolan. I februari fick de stipendium av kommunfullmäktige.

Årets tryggaste skolklass delades ut för första gången och är en del av stipendiet Årets trygghets- och folkhälsoinsats.

I motiveringen heter det att eleverna i klass 6A på Porsöskolan tillsammans med sin lärare Christer Jonsson visar att de arbetar för att vara en trygg klass. I klassen finns ett tillåtande klimat, ingen lämnas ensam och alla stöttar varandra.

– Både tjejer och killar umgås med varandra, både på fritiden och under skoldagen, förklarar en glad Christer Jonsson.

Stipendiet är ett sätt för Luleå kommun att belöna de som arbetat för trygghet och folkhälsa. De finns tre kategorier som vardera belönas med 5 000 kronor.

Priset för Årets folkhälsoinsats 2014 tilldelades Michael Fleuron från Bergnäsets idrottsförening. Han har under många år varit engagerad för Bergnäsets bästa.

– Hans engagemang omfattar alla, även de som inte håller på med idrott, sägs det i motiveringen.

Ett Luleå för alla

Årets Trygghetsinsats gick till Ett Luleå för alla. Det är ett nätverk som arbetar för att stärka sammanhållningen i lokalsamhället och för att motverka rasism. De ordnar positiva manifestationer, gemenskapsjul och andra aktiviteter. "Ett gott exempel på arbetet för ett tryggare Luleå."

Vad ska den nya förskolan i centrum heta?

Luleå växer och det planeras för 10 000 nya Luleåbor. I centrum planeras också för nya bostäder. Inom en snar framtid ska en ny förskola stå klar för att ta emot cirka 100 barn.

Förskolan blir granne med Sundsgården på Östermalm och en del av centrala Luleå. Byggnaden som planeras ska både vara flexibel och ha en spännande arkitektur.

Var med och tävla

Alla kan vara med i namntävlingen som pågår till 12 april 2015. Namnförslag med motivering skickas in via webben, www.lulea.se/skolor

En jury utser det vinnande bidraget. Första priset är ett presentkort på 1 000 kronor på Kulturens hus. Bland övriga deltagare utlottas ett antal exemplar av boken Den stora Naturguiden.

Kreativt samarbete över Atlanten

Det skiljer en hel del mellan Luleå och Austin, huvudstad i Texas. Men båda städer har gemensamt att de satsar på de kreativa näringarna och har undertecknat ett samarbetsavtal med varandra.

Just nu klingar det extra vackert i samarbetet. Nyskrivna låtar av musiker från Austin, Danmark och Luleå hade nyligen världspremiär på isinstrument i Ice Music's konserthall på Gültzaudden.

Projektet City of Songs var det första sedan samarbetsavtalet skrevs under i fjol. Projekten ska sammanföra människor från olika kulturer för att dela kreativa idéer. Kommunens tillväxtkontor jobbar redan med nästa projekt inom Austin-samarbetet. Det handlar delvis också om musik.

Inspiration och idéer

En delegation på 45 personer har i mars rest till Austin och världens största musikkonferens, South by Southwest. Där uppträder musikbranschens stjärnor och ledande kreatörer debatterar om de senaste trenderna inom musik, film, reklam och spel.

– Tanken är att hjälpa företag med kontakter i Austin, förklarar Håkan Wiklund, internationell samordnare på tillväxtkontoret. Vi har sett att det finns mer riskkapital för innovationer i Austin. Företagare är i

högre grad än här beredda på att satsa i andra företag.

Luleå kommun finansierar tillsammans med länsstyrelsen, landstinget och Tillväxtverket projektet Creative Nodes för att utveckla den kreativa näringen.

Veronica Ruthberg från kommunikationsbyrån Geektown besökte i fjol musikmässan i Austin och fick uppleva en "kokande stad där musikstilarna som möttes på gatorna var lika många som människorna". I år reser hela byrån.

– Vi förväntar oss riktiga affärer. Geektown startade med fokus på den angloamerikanska marknaden, nu ska vi söka samarbeten med amerikanska byråer och ragga kunder, säger Veronica Ruthberg.

Luleås samverkan intresserar

Första stegen i samarbetet är alltså tagna. Luleå vill lära sig av USA:s snabbast växande stad och kommunen har hittills satsat drygt en miljon kronor i utbytet. Men utbytet är inte ensidigt.

Det finns många kapitalstarka människor

Fakta om Austin-avtalet

I augusti slöts ett avtal med målet att skapa en k...

- Luleå, London och Oslo är de enda städer som...
- Möjligheterna inom kreativt och innovativt ent...
- Samarbete och utbyte ska ske inom naturveten...
- Praktikantutbyte ska ske inom den kreativa näring...

i Austin som är intresserade av att investera i svenska företag. Samverkan mellan privat och offentlig verksamhet, inklusive Luleå tekniska universitet, imponerar på amerikanerna. Att Facebook valde Luleå för sitt första datacenter utanför USA har också noterats i Austin.

Katja Gūth Laitila

Konserterna i Ice Music-hallen har uppmärksammats i amerikansk press.

Anne-Mari Angeria gläds över att finskan hörs mer och mer i Luleå.

Nu talar vi finska!

Sedan två år tillbaka är Luleå finskt förvaltningsområde. Det betyder att sverigefinska Luleåbor har rätt till service på finska, bland annat när det gäller förskola, äldreomsorg och ärendehantering.

Anne-Mari Angeria har i drygt ett år jobbat som samordnare för det finska förvaltningsområdet. Hon började med att träffa den sverigefinska minoriteten och lyssna på deras synpunkter och önskemål. Samtidigt inleddes arbetet med att informera kommunens personal om vad det innebär

att Luleå är finskt förvaltningsområde.

– Sen har vi kartlagt vilka på förvaltningsområdena som pratar finska. Och det är många, fast det kan förstås bli fler. Nu har vi till exempel en medarbetare i växeln som pratar finska, två i socialförvaltningens kundtjänst och 162 inom hela socialförvaltningen, säger Anne-Mari Angeria.

Hon hoppas att fler kunder ska fråga efter finskan inom vård och omsorg. I nästan alla omsorgsboenden finns i dag personal som pratar finska. På 20 förskolor har barn möjlighet att prata finska.

I övrigt ska nya skyltar i Stadshusets entré berätta om vad de olika förvaltningarna heter på finska.

En kreativ allians mellan Luleå och Austin. Vi har samarbetsavtal med Austin. Upprepnings- och affärsutveckling ska utföras. Utbildning, teknik och kultur för att utveckla nästa generation. Vi vill på att attrahera flickor och unga kvinnor till teknik. Vi vill bli en föregångare.

Austin kan bli en öppning för företagare till den amerikanska marknaden. Foto: Håkan Wiklund.

Rätten till innanförskap

Konferensen Romska inkludering, om rätten till innanförskap äger rum 22-23 april i Luleå och har prominenta talare. Kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP) och tidigare integrationsminister Erik Ullén (FP) ska medverka. Deltagarna ska diskutera hur vi kan bli mer inkluderande gentemot minoriteter.

Hur kan man tillsammans med minoriteter skapa inkludering i samhället? Det är en angelägen fråga som inte bara Luleå kommun jobbar med.

Ett stort fokus ligger på romernas egna berättelser. Luleå kommun har anställt tre romska brobyggare som påbörjat ett viktigt arbete med att bygga just broar mellan samhället och den egna gruppen.

– Att arbeta tillsammans med romer för romer är en nyckelfaktor för att nå framgång. Ur ett EU-perspektiv är vi alla i mi-

noritet, vilket gör arbetet extra angeläget. Särskilt för människor i utanförskap, berättar projektledare Katarina Parfa Koskinen.

Luleå kommun, landstinget och föreningen Romanikvinnans Rätt i samhället organiserar konferensen. Bland övriga deltagare finns Raoul Wallenberg-pristagarna Emir Selimi och Siavosh Derakhti.

75 000-familjen har hittat hem

Kommer ni ihåg Clara Thornberg? Den då sexåriga tjejen som blev Luleås 75 000:e invånare när hon i augusti 2013 flyttade hit från Jämtland tillsammans med sina föräldrar.

– Det tog ett tag, men nu känns det som om vi har hittat hem, säger mamma Jane Thornberg.

Det är nu ett och ett halvt år sedan som Clara blev utsedd till den 75 000:e Luleåbon och hamnade i tv och på första sidan i lokaltidningarna. Sedan dess har Luleå vuxit ytterligare och passerar snart 76 000-strecket. Familjen Thornberg har rotat sig i sin nya hemstad.

Kompisar och skola viktigt

Clara går i första klass på Mariebergsskolan, inte så långt från den röda enplansvillan i Gammelstad där hon bor med sina föräldrar Jane och Christer. Som för så många andra sjuåringar är det kompisar och skolan som är i fokus.

– Jag tycker jättemycket om min skola. Mina lärare är bäst, säger Clara glatt.

För Claras föräldrar är det förstas en stor trygghet att Clara trivs så bra, även om hon fortfarande kan sakna sina kompisar i Östersund.

– Det blev en större omställning för Clara än vad vi trodde att det skulle bli, berättar Jane. Banden till barndomskompisarna var starka. Som tur är har ett par av familjerna släkt i Norrbotten så de brukar vara uppe

och hälsa på, och så hälsar vi på dem. Och efter ett tag hittade Clara också nya kompisar här i Luleå.

Rötter i Norrbotten

Släkten i Norrbotten var en av anledningarna till att Thornbergs drog norrut.

– Min man Christer är ursprungligen från Pajala. Hans föräldrar bor kvar där och Christers syster med familj bor i Luleå. Vi ville komma närmare dem, förklarar Jane.

Chansen dök upp då Christer fick jobb i Kalix. De lämnade Östersund för Luleå och de ångrar inte sitt val av bostadsort:

– Det var rätt beslut, vi trivs jättebra i Luleå.

Här är nära till naturen samtidigt som det är en större stad där det mesta finns. Kultur, shopping, friluftaktiviteter och så förstas Luleå Hockey. Vi har varit på flera hockeymatcher och hela familjen har blivit riktiga hockeyfans!

Jane, som själv är uppvuxen i Norrköping, tycker att även om Luleå ligger långt upp i Sverige så känns det ändå inte avlägset.

– Med flyget tar man sig snabbt till Stockholm och vidare ut i världen. Östersund

kändes mer avsides. Fast det jag kan sakna med Östersund är närheten till fjällen. Å andra sidan har Luleå en fantastisk skärgård.

Alla bitar på plats

Christer har nu slutat pendla och arbetar idag på Gestamp Hardtech i Luleå. Jane är sedan ett år tillbaka anställd på fritidsförvaltningen i Luleå kommun som administratör.

– Jag hade inget jobb som väntade i Luleå när vi flyttade upp, så det var ju toppen att vara känd från tv när man gick på anställningsintervjuer, skrattar Jane. Skämt åsido, för att rota sig i en ny stad är det viktigt att hitta ett jobb man trivs med. Nu känns det som om alla bitar har fallit på plats och att vi är här för att stanna. Vi kan sakna Östersund, men vi har ingen längtan tillbaka.

Jane är nu en stolt Luleå-ambassadör och hon skulle gärna se att Luleå fortsätter att växa:

– Jag brukar locka mina vänner i Östersund och Norrköping med fina Luleåbilder på min Facebooksida.

Vem vet, kanske kommer även någon av dem att bidra till målet 10 000 nya Luleåbor. Vad tycker då Luleåbo nummer 75 000 är det bästa med Luleå? Clara behöver inte fundera länge:

– Att det är nära till mina kusiner och min faster. Och så min skola och mina lärare förstas!

Susanne Lundblom

76 000 Luleåbor

Luleås befolkning ökade med 585 personer 2014 och nådde nästan 76 000 invånare vid årsskiftet.

Ökningen berodde framför allt på ett positivt flyttnetto, 470 fler flyttade till Luleå än härifrån. Invandring från utlandet står för mer än hälften av den siffran. Men även födelsenettet var positivt. 823 föddes under fjolåret medan 708 avled.

Ålderspyramiden förändras lite år för år. Sett över en femårsperiod finns det i dag något fler barn upp till 15 år. Antalet ungdomar i gymnasieåldern har däremot krympt kraftigt.

De äldre blir allt fler. Cirka 14 800 Luleåbor, eller 20 procent, är 65 år och äldre. Det är en ökning med nästan 2 000 personer jämfört med för fem år sen.

Gruppen 25-64 år är nästan exakt lika många som 2009. Eftersom befolkningen har ökat med 2 000 sedan dess betyder det att deras andel minskat något.

547 nya bostäder under 2014

Luleå har brist på bostäder, men nybyggande pågår. 2014 färdigställdes 547 nya bostäder.

Tittar man på de tre senaste åren, 2012-2014, har det byggts totalt 1 142 bostäder. Av dessa var 70 procent lägenheter och studentbostäder. Övriga var småhus, vård- och omsorgsboenden, trygghetsboenden och gruppboenden.

Under 2015-2017 beräknas ytterligare runt 1 300 bostäder tillkomma. Här är fördelningen cirka 60 procent lägenheter och studentbostäder samt resterande procent småhus och trygghetsboenden.

Utbyggnaden av Luleås vatten- och avloppsnät beräknas vara klar 2017-2018. Då kommer byggtakten att kunna öka.

Clara Thornberg blev Luleås 75 000:e invånare 2013. Här med föräldrarna Christer och Jane. Efter 1,5 år i Luleå börjar de känna sig hemma. Foto: Susanne Lindholm.

Östra länken får ny pumpstation

Luleås hittills största pumpstation byggs vid i slutet av Svetsargränd på Västra Skurholmen.

Pumpstationen är en viktig del av projektet Östra länken. Avloppsvattnet från de nya ledningarna ska passera här på sin väg mot Uddebo reningsverk. Pumpstationen mäter 25 gånger 14 meter och blir klar hösten 2016.

Utöver pumpstationen pågår just nu spontning vid småbåtshamnen på Toppgatan. Här ska det så småningom bli ett fint trädäck med sittplatser. Det läggs även ner va-ledningar längs nya Brogatan. Arbetet innebär en hel del tung trafik i området och periodvis buller.

Jätteprojektet Östra länken ska säkra Luleås expansionsplaner och målet 10 000 nya Luleåbor. De nya va-ledningarna ska både lösa dagens brister och trygga va-försörjningen i Luleå kommun under den kommande hundraårsperioden.

Östra länken består av flera etapper. Enbart de två första kostar cirka 300 miljoner kronor. Arbetet längs Skurholmsfjärden och vid Lulsundet omfattar också promenadstråk, parkmiljöer och nya trafiklösningar. Det beräknas vara klart hösten 2017.

En ny pumpstation ska ta hand om avloppsvatten från de nya ledningarna.

Många åtgärder ska förbättra stadsluften

En rad åtgärder genomförs nu, eller är på gång, för att förbättra luften i Luleå centrum. Åtgärds-paketet ska få ner utsläppen på några års sikt.

Luften i centrum är periodvis dålig med höga halter av kvävedioxid. Det gäller särskilt under kalla vinterdagar då det kan bildas inversion som fungerar som ett lock över staden.

– Utsläppen kommer framför allt från vägtrafiken men problemet är också kopplat till klimatet, förklarar Per Andersson, miljöinspektör.

I februari antog kommunfullmäktige en handlingsplan för att förbättra luftkvaliteten i centrum. Målet är att få ner kvävedioxidutsläppen så att miljö kvalitetsnormerna klaras till 2020.

Bättre för cyklister

De 31 åtgärderna i planen handlar om en rad fysiska åtgärder men också om långsiktig planering och att påverka folks beteenden. Flera av åtgärderna är redan klara

eller har påbörjats. Några exempel:

- LLT:s nya biogasbussar.
- Försök med färre körfält vid Sandviksgatan.
- Planering för nytt resecentrum vid järnvägsstationen.
- Utbyte av kommunens fordon till biogasbilar.
- Nytt parkeringsledningssystem.
- Bättre framkomlighet för cyklister där det är trafiksignaler.
- Cykelplan för Luleå.

”Utsläppen kommer framför allt från vägtrafiken men problemet är också kopplat till klimatet.”

Andra åtgärder som ska genomföras enligt planen:

- Inrättandet av ett mobilitetskontor 2016 som ska påverka folk till mer hållbart resande.
- LLT-utredning om att köpa in el- och elhybridbussar.

- Fria bussresor under kalla vinterveckor.
- Ansökan om att förbjuda farligt gods över Bergnäbron.
- Årlig upprustning av cykelvägar med prioritering av huvudcykelnätet.
- Utredning av en infartsparkering på norra sidan av centrum.

Kostnader och vinster

Många av åtgärderna är relativt billiga att genomföra. Det som kostar är ombyggnad av gator, nya cykelbanor och en eventuell ny infartsparkering. Fria bussresor under en vintervecka beräknas kosta drygt en miljon kronor.

Men dålig luft kostar också, både i mänskligt lidande och i sjukvårdskostnader. Enligt en beräkning leder luftföroreningar till 5 000 förtida dödsfall per år i Sverige.

Miljöinspektör Per Andersson på Stadshusets tak. Härifrån har luftkvaliteten i centrum mätts under många år.
Foto: Susanne Lindholm.

Projekt för barn ska ge framtida vinster

Sedan 2012 viker Luleå kommun fyra miljoner kronor per år till folkhälsoprojekt riktade mot barn och unga. Potten som kallas Medel för särskilda folkhälsosatsningar ska leda till både bättre hälsa bland yngre och ekonomiska vinster för kommunen på längre sikt.

Att titta på kommunfinanserna ur ett socialt perspektiv är något som kommer allt mer.

– Vi lyfter tanken på att inte enbart se vad satsningar kostar utan även ha fokus på

vad det kostar att inte göra något. Det är en process vi har startat, säger Barbro Müller, samhällsstrateg inom folkhälsa.

Hälsan hos unga påverkas av yttre omständigheter som trygga uppväxtvillkor. De viktigaste faktorerna är familjen, skolan och fritiden. Den tidiga utvecklingen är avgörande för hur hälsan blir i vuxenlivet. Projektet som får pengar handlar om att på olika sätt ge alla barn möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar, att kunna påverka i skolan och på fritiden och att ha ett ställe att träffas på. Med den särskilda potten vill kommunen se satsningar

på barn och unga som investeringar istället för kostnader.

Många verksamheter har sin budget uppbokad och har inte utrymme att pröva något nytt. Där kommer Medel för särskilda folkhälsosatsningar in.

Lyckade projekt fortsätter

Ett nu avslutat projekt är Delaktighet och inflytande i det offentliga rummet, där ungdomar har smyckat offentliga miljöer på olika håll i Luleå med egna idéer.

– Det har lett till att barn och unga har varit delaktiga, blivit sedda och bekräftade,

Luleå lovar minskade utsläpp

Luleå kommun har anslutit sig till Borgmästaravtalet. Det innebär att Luleå ska minska utsläppen av växthusgaser utöver EU:s klimatmål.

Borgmästaravtalet riktar sig till städer och lokala myndigheter i hela Europa som vill visa att de tar klimatförändringarna på allvar. De som ansluter sig lovar att bedriva en ambitiös klimatpolitik och minska sina utsläpp av koldioxid.

Flera tusen städer har skrivit på avtalet. I Sverige handlar det om drygt 50 kommuner.

– Det här är viktigt för vår framtid, vi vill vara aktiva och ambitiösa i klimatfrågan. Luleå är en vinterstad och ska fortsätta vara det, säger kommunalrådet Yvonne Stålnacke som undertecknat för Luleås del.

Under det första året ska en inventering av utsläpp i kommunen göras. En klimat- och energiplan med konkreta mål och åtgärder ska också tas fram. Arbetet görs av kommunens samhällsutvecklingskontor i samverkan med viktiga aktörer. SSAB, som släpper ut stora mängder koldioxid, ingår dock inte eftersom bolaget är med i EU:s utsläppshandel.

Biogas och cykelvägar

Att begränsa utsläppen av växthusgaser är ingen ny fråga för Luleå kommun. Här är några exempel på åtgärder under senare år:

- Utbyggd busstrafik som fått fler att åka buss.
- Biogasproduktion i Uddebo som ersätter bensin och diesel.
- Energieffektivisering i kommunens fastigheter som minskat energianvändningen.
- Satsningar på gång- och cykelvägar.

SPORTOTEKET

säger Barbro Müller.

Projektet blir nu en permanent del av kommunens verksamhet. Att erfarenheter från projekten ska fortsätta användas gäller för alla projekt som visar sig vara lönsamma mänskligt och ekonomiskt.

På Hertsön öppnas Hertsöns hjärtpunkt, en mötesplats där det kommer att finnas många möjligheter. Att låta barn och ungdomar ordna egna arrangemang på hjärtpunkten är en del av projektet.

– Alla är välkomna oavsett ålder, men vi har ett särskilt öga för barn. Föreningar kommer att stå för majoriteten av aktivite-

terna, men mötesplatsen är också bemanad med personal under dagarna, säger Kristina Oja som är verksamhetsansvarig.

Sportotek

Andreas Eriksson är projektledare för Sportoteket, ett bibliotek för sportutrustning. Utrustningen lämnas in av allmänheten.

– Målet är att kostnader kopplade till idrott ska minska, säger han.

Sportoteket har idag utlåning på Hertsön för både föräldrar och barn. Planen är att starta sportotek även i Råneå, Notviken och Bergnäset.

Enklare att söka

Medel för särskilda folkhälsosatsningar kan sökas av kommunens förvaltningar och bolag, föreningar och företag. Ett kriterium är att projektet genomförs i samverkan mellan flera aktörer. 2015 har en lightversion av ansökan tagits fram för ettåriga projekt, där ansökningskriterierna är bantade. Det ska göra det lättare att söka medel för mindre projekt och få med fler aktörer som inte är kommunala.

Malin Svedjeholm

Jenny Borsgård är omvårdnadsansvarig sjuksköterska på ett vård- och omsorgsboende.

Jenny trivs som sjuksköterska

Att arbeta som sjuksköterska i Luleå kommun är speciellt. På ett bra sätt.

– Jag kan inte föreställa mig en bättre arbetsplats för att bygga en bred kunskapsbas, säger Jenny Borsgård, sjuksköterska i Luleå kommun.

Som sjuksköterska i Luleå kommun har man stor möjlighet att planera och styra sitt dagliga arbete. Sköterskan gör egna bedömningar av patienternas hälsotillstånd och handleder undersköterskor i olika vårdssituationer.

Karriärvägarna är många. Man kan arbeta inom kommunens hemsjukvård, stöd och omsorg, psykiatri eller inom vård- och omsorgsboende.

Jenny Borsgård fick jobb direkt efter universitetsstudierna. Hon är nu omvårdnadsansvarig sjuksköterska vid ett av Luleå kommuns vård- och omsorgsboenden.

– Här får jag göra egna bedömningar av patienterna och har alltid tillgång att konsultera en doktor om det behövs, säger hon.

Jenny berättar att det har bidragit till en stor trygghet när hon ska utföra sina arbetsuppgifter.

– När jag kommer till en patient vet jag som regel vad jag bör göra för undersökningar, jag har ofta en tanke om vilka prover som bör tas vilket underlättar samarbetet med doktorerna.

Luleå kommun har ett 90-tal sjuksköterskor. Läs mer om lediga sjukskötersketjänster på lulea.se

Fredrik Wimmerborn

Sofia Larsson, kulturförvaltningen.

Sofia stöttar kultur för unga

– Jag brinner för kultur och tycker det behövs mer kulturliv för de yngre. Luleå ska vara en attraktiv stad att bo i.

Det säger Sofia Larsson, nyanställd samordnare för unga på kulturförvaltningen. Hon är nyss fyllda 30 och har de senaste åren jobbat med olika ungdomsprojekt i Luleå och Boden. Mycket har handlat om att skapa mötesplatser för ungas idéer och entreprenörskap.

– Unga och unga vuxna kan vända sig till mig för att söka bidrag eller annat stöd för kulturarrangemang. Det kan vara spelningar, utställningar, teater, dansuppträdanden eller något annat.

– Jag kommer också jobba med att öka de yngres delaktighet och inflytande inom kulturområdet genom att söka upp och bjuda in dem till olika samverkansgrupper.

Fler ensamkommande flyktingbarn till Luleå

Inte sedan andra världskriget har så många människor varit på flykt i världen. Antalet flyktingar som söker sig till Europa fortsätter vara stort och Luleå kommun kommer att ta emot fler flyktingbarn än förut.

De flyr från krig och förföljelse i Syrien, Afghanistan, Somalia och Eritrea på farliga rutter genom öknen och över Medelhavet innan de tar sig till Sverige. Efter ett kort uppehåll på ett av Migrationsverkets transitboenden hamnar några till slut i Luleå med hopp om ett bättre liv. Här är det kommunens arbetsmarknadsförvaltning som ansvarar för boenden för ensamkommande barn i åldern 16-21 år.

Antalet asylplatser till ensamkommande flyktingbarn utökas från 12 platser 2014 till 33 platser i år. Det är Migrationsverket och länsstyrelsen som beslutar hur många asylplatser som Luleå ska bidra med. Kommunerna ansvarar både för mottagandet av ensamkommande barn, boende under asylprocessen och när barnen beviljas uppehållstillstånd.

Ökningen av antalet asylplatser innebär att kommunen måste planera för ytterligare ca 40-50 ensamkommande flyktingbarn.

– Det betyder att vi behöver fyra nya boenden. I samarbete med stadsbyggnadsförvaltningen har vi med ljus och lycka sökt efter lämpliga boenden, förklarar Magnus Johansson, chef på integrationsavdelningen.

– En tillfällig lösning blev ett övergångsboende i miljöskolans anläggning Vallen utanför Ersnäs tills vandrarhemmet på Kronan är ombyggt till flyktingboende.

Tre boenden i stan

I dagsläget har kommunen tre boenden för ensamkommande barn. De barn som precis har sökt asyl placeras på mottagningsboendet på Bergviken som har tio rum. Får barnen permanent uppehållstillstånd (PUT) flyttar de till Bergnäset och sedan till Björkskatans PUT-boende när de har fyllt 18 år, i väntan på en utslussningslägenhet. Senast vid 21 års ålder skrivs de ut.

I och med att antalet asylplatser utökats behövs i första hand fler platser på mottagningsboenden. Om barnen får uppehållstillstånd behövs också ytterligare platser i PUT-boende.

Katja Güth Laitila

Matlagning på boendet för ensamkommande barn på Bergnäset.

Magnus Johansson ansvarar för kommunens flykting- och integrationsarbete. Foto: Susanne Lindholm.

●●● tips från biblioteket

Mellan dig och dig
Katarina Kieri

Boken utspelar sig i en mellanstor stad i Norrbotten. Som Luleåbo känner jag igen mig fast gator och köpcenter bytt namn.

Huvudpersonen Tora går på gymnasiet och bor med sin pappa eftersom mamman stucket med en annan man. Tora har svårt att förlåta sin svekfulla mamma så kontakten är minimal. Toras bästa kompis Ivar börjar förändras och de får allt mindre att prata om, de chattar ibland, men även detta känns ansträngt. Tora börjar få känslor för Ivar men vågar absolut inte skriva ut det hon innerst inne tänker och känner. Kan Ivar känna samma sak för henne - är det därför han betar sig så konstigt? Sanningen gör ont.

Boken kom 2012 och finns både som pappersbok, som e-bok, som Bok & Daisy samt som ljudbok.

Vintervägen med
Nore och Levi
Erica Stridsman och
Erika Palovaara:

Nore och Levi ska åka bil från Luleå till stugan i Tjautjas. Mamman kör jättebra men så börjar det snöa och snart ser de knappt vägen framför sig. Det visar sig att de kommit ikapp plogbilen. Till sist kan de köra förbi men då är det svårare att köra, för där har ingen plogat bort snön – och utefter vägen springer en hel renhjörd.

Det här är en trevlig bok för de lite yngre och den som kört efter vintervägar i Norrbotten kan känna igen sig. Boken kom 2013.

Agneta Krohn Strömshed

Plus i kommunens bokslut för 2014

Luleå kommun har 6 400 anställda. Ett generationsskifte pågår och i fjol behövdes nästan 900 rekryteringsannonser. Det framgår av kommunens årsredovisning för 2014.

Det går bra för Luleå, konstaterar kommunstyrelsens ordförande Yvonne Stålnacke (S) i årsredovisningens inledning.

Årsredovisningen sammanfattar förvaltningarnas och bolagens verksamheter under 2014. Det mesta blinkar grönt i styrkortet, det vill säga målen har uppnåtts.

Vad gäller ekonomin blev det ett överskott på 25 miljoner kronor, en positiv överraskning i förhållande till ursprunglig budget. Nästan alla förvaltningar kunde redovisa ett överskott.

Nettoinvesteringarna slutade på nästan 500 miljoner kronor. Inklusivt bolagen investerade kommunkoncernen för drygt 1 000 miljoner. Under de senaste fem åren har kommunkoncernen investerat för över fyra miljarder kronor.

Antalet anställda på förvaltningarna var vid årsskiftet 6 408, vilket är ungefär lika

många som 2013. 80 procent är kvinnor. De visstidsanställda har blivit lite fler och de tillsvidareanställda färre.

De helägda bolagen har nästan 500 anställda, drygt 40 fler än tidigare. Förklaringen är tillkomsten av Luleå Hamn AB med ett 50-tal anställda.

Socialförvaltningen störst

Lite mer personalstatistik:

- Socialförvaltningen med drygt 2 700 anställda och barn- och utbildningsförvaltningen med nästan 2 600 anställda utgör 83 procent av kommunens personal.
- Medelåldern är 49 år.
- 56 procent har akademisk utbildning.
- Sjukfrånvaron ökade något under 2014, framför allt långtidssjukskrivningar.

Enklare och bättre på Bibblo.se

Biblioteken i Norrbotten har helrenoverat sin portal på webben. Bibblo.se har blivit "enklare, bättre och mer".

Alla 46 bibliotek i Norrbotten slogs samman 2013. Samma lånekort gäller numera i alla kommuner. Du kan låna en bok i Luleå och lämna tillbaka den i Kiruna.

Den gemensamma webbplatsen Bibblo.se har funnits även tidigare, men den som togs i bruk för några veckor sen är så

mycket bättre. Katalogen är tydlig och enkel att söka i. Ambitionen är att du ska hitta det du vill ha – plus sådant som du inte riktigt visste att du ville ha.

Utöver att söka, reservera och hantera lån finns en hel del annat att upptäcka på Bibblo.se. Här finns boktips i olika genrer, nya titlar, aktuella arrangemang på biblioteken med mera.

Enklast är att kolla själv på Bibblo.se!

Här är Vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen tvingades i höstas lämna gamla Seminariet på Östermalm. Nu finns man på fyra olika platser.

Under 2014 läste närmare 2000 elever en eller flera kurser på Vuxenutbildningen. Många kurser erbjuds på dagtid. Under kvällstid ges bland annat svenska för invandrare och olika datakurser.

Vuxenutbildningen arbetar med att individualisera undervisningen och anpassa den till arbetsmarknadens behov, berättar

Britt Stillborg, chef för Vuxenutbildningen.

– I höst startar till exempel en yrkes- högskoleutbildning till tandsköterska på distans. Man har även möjlighet att gå lärlingsutbildning inom olika branscher. Att få en yrkesutbildning som lärling innebär att studierna till största delen genomförs på en arbetsplats.

– Vi är stolta över att kunna erbjuda många olika studieformer anpassade till olika behov och önskemål. De sammanhållna yrkesutbildningarna är värda att nämna. Just nu genomför också cirka 70

● ● ● vår historia

Ett hus med stolt historia

Kommunen gör sig nu av med gamla Seminariet på Östermalm. Det mögelskadade huset har en stolt och betydelsefull historia.

Den påkostade huvudbyggnaden uppfördes med statliga medel 1909-1911. Men redan några år tidigare hade ett folkskoleseminarium startat i Luleå. Det fanns ett stort behov av lärare och folkskolor i Norr- och Västerbotten i början av förra seklet. Flertalet barn gick på den tiden i ambulering folkskolor, en del gick inte i folkskola över huvud taget.

De första åren bedrevs folkskoleseminariet i tillfälliga lokaler i staden. Men 1911 var det dags för invigning på Östermalm. Byggnaderna var supermoderna – fast en del tyckte att de låg väldigt ocentralt.

Det nybyggda folkskoleseminariet 1911.
Till höger vaktmästarbostaden.
Foto: Tegström/Stadsarkivet

Ett par år senare tillkom den vackra seminarieträdgården i slutningen mot Skurholmsfjärden. Där odlades både blommor och nyttoväxter, samt en del exotiska träd och växter, som även lockade nyfikna stadsbor. Vitsipporna runt den lilla ankdammen vid cykelvägen är en sista rest av trädgården.

Från början antogs bara män till folkskoleseminariet. Efter stor tvekan från

myndigheterna tilläts 1919 även kvinnor. Det var faktiskt länge det enda folkskoleseminariet i landet med både manliga och kvinnliga elever.

Som mest studerade här över 300 elever i början av 1950-talet. 1968 bytte man namn till lärarhögskola och 1987 flyttades utbildningen till nuvarande universitetet på Porsön. Namnet Seminariet stannade dock kvar på Östermalm.

socionomstuderande vid Umeå universitet sina distansstudier vid vårt Lärcentrum.

Vuxenutbildningen finns numera på följande platser.

- **Bergnässkolan:** Utbildning i svenska för invandrare (sfi).
- **Porsön, Aurorum 7:** Grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna samt Lärcentrum.
- **Porsön, Laboratoriegränd 11:** Yh-utbildningar och vuxlärling.
- **Luleå gymnasieby, Skeppsbrogatan 1:** Vård- och omsorgsutbildningar.

Luleå vinner hoppas elitidrottslagens kaptener Chris Abbott, Tim Kearney och Anna Barthold.

Guldkantad kampanj

Här kan man tala om en vinna-vinna-vinna situation. Luleås tre elitidrottslag, Luleå kommun och Visit Luleå har inför slutspelet gått samman i kampanjen #luleåvinner.

När det här skrivs har slutspelet i basket och ishockey knappt börjat. Men förhoppningsvis är slutspelsfebern i stan nu i stigande. Enligt spelschemat kan det bli upp till sju (!) semifinalmatcher för Luleålagen enbart under påsken.

För ett par veckor sen lanserades kampanjen #luleåvinner med de tre lagkaptenerna som frontfigurer. Den gemensamma

hashtagen ska synas i sociala medier och andra sammanhang. (Tecknet # kallas hashtag och används på sociala medier som Twitter och Facebook för att sätta en etikett på sitt inlägg och koppla ihop det med andra som skriver om samma sak.)

Via social medier kan man vinna souvenirer och speciella guldbiljetter till lagens matcher. På hemmaarenorna och på Luleå

Airport finns en fotovägg där alla kan fota sig som en elitlagsspelare.

Tanken med kampanjen är att elitlagen ska stötta och peppa varandra till framgång. Och lagens framgångar gynnar Luleå kommun och besöksnäringen.

– Våra tre elitlag är oerhört viktiga varumärken och en styrka för Luleå, något vi alla ska vara stolta över, säger tillväxtchef Anna Degerman.

Idrotten sätter guldkant på Luleålivet, även om det inte blir SM-guld varje år. Anna Degerman påpekar att undersökningar visar att Luleåborna är mycket nöjda med det lokala kultur- och fritidsutbudet.

– Kommunens satsningar på isbanor och många gratis evenemang gör det lätt att trivas här.